

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 68/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. decembra 2018 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Miroslava Duriša, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Milana Ľalíka, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa, Ladislava Orosza (sudca spravodajca) a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Ondrejom Szilágyim, Haličská cesta 3200, Lučenec, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Hrnčiarske Zalužany konaných 10. novembra 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2018 doručená volebná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou na základe čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s § 59 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) namieta

neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Hrnčiarske Zalužany konaných 10. novembra 2018. Sťažnosť smeruje proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zvolený starosta“), ktorý bol rozhodnutím miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu obce Hrnčiarske Zalužany vyhlásený za zvoleného starostu obce pre volebné obdobie 2018 až 2022.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy konaných 10. novembra 2018 ako kandidát na starostu obce získal vo volebnom obvode obce Hrnčiarske Zalužice 123 hlasov, čo predstavovalo 26,4 % z celkového počtu voličov zúčastnených vo voľbách starostu (470 hlasov, pozn.), čím splnil podmienku aktívnej procesnej legitímácie na podanie volebnej sťažnosti podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Zvolený starosta získal vo voľbách 316 hlasov.

Sťažovateľ namieta nezákonný postup miestnej volebnej komisie, ktorý mal spočívať v bezprostrednom manipulovaní s hlasovacími lístkami pri otváraní volebných obálok a sčítavaní hlasov predsedom a podpredsedom miestnej volebnej komisie bez možnosti krížovej kontroly ostatnými členmi volebnej komisie, ktorí sa podľa tvrdenia sťažovateľa museli na základe pokynu predsedu volebnej komisie vzdialiť od miesta sčítania hlasov na iné miesto vo volebnej miestnosti. Sťažovateľ tvrdí, že výsledky volieb starostu sú dôsledkom popísaného nezákonného postupu volebnej komisie, ktorým mali byť výsledky volieb pozmenené v prospech zvoleného starostu.

Sťažovateľ v sťažnosti v podstatnom uvádza:

„Sťažovateľ namieta nesprávne sčítanie hlasov v okrskovej volebnej komisii v Hrnčiarskych Zalužanoch, pričom výsledok volieb starostu obce považuje za dôsledok nezákonného postupu okrskovej volebnej komisie, ktorá manipulovala s hlasovacími lístkami a touto manipuláciou skreslila a pozmenila výsledok volieb v neprospech sťažovateľa a v prospech [REDAKOVANÉ] tak, že sa stal úspešným kandidátom na starostu obce.

V obci bola vytvorená jedna okrsková volebná komisia s počtom členov 7. Otvárať jednotlivé obálky a sčítavať hlasy kandidátov na starostov boli oprávnení len predsa

komisie [REDACTED] a podpredseda komisie [REDACTED]. Ostatní členovia sa museli vo volebnej miestnosti vzdialiť od miesta sčítania hlasov tak, aby nemohli preveriť skutočný počet odovzdaných hlasov jednotlivým kandidátom. Takýto pokyn dostali členovia komisie od predsedu komisie s odôvodnením, že pokiaľ by vykonávali sčítanie hlasov všetci členovia komisie, tak by to trvalo neprimerane dlho. Sťažovateľ vidí v postupe predsedu a podpredsedu komisie pri sčítavaní hlasov závažné pochybenia a nezákonný postup.

Nezákonný postup predsedu a podpredsedu okrskovej volebnej komisie, v súvislosti s ktorým je víťazom volieb na starostu obce [REDACTED], spočíval najmä v bezprecedentnej manipulácii s hlasovacími lístkami predsedu a podpredsedu okrskovej volebnej komisie, v absencii krížovej kontroly hlasov, ako aj v zaujatom správaní predsedu a podpredsedu okrskovej volebnej komisie vo vzťahu k sťažovateľovi.

Opísané konanie predsedu a podpredsedu komisie môžu potvrdiť viacerí členovia okrskovej volebnej komisie a to [REDACTED], trvalé bytom [REDACTED], či [REDACTED], trvalé bytom [REDACTED] ktorých sťažovateľ navrhuje v tomto konaní vypočuť ako svedkov. Rovnako bola vo volebnej miestnosti pri sčítaní hlasov prítomná zástupkyňa nezávislej kandidátky a to [REDACTED], trvalé bytom [REDACTED].

Tieto osoby sa vedia konkrétne vyjadriť k tomu ako prebiehalo sčítanie hlasov jednotlivých kandidátov na starostu v obci Hrnčiarske Zalužany. Teda, že členom komisie nebolo umožnené sčítavať hlasy ako ani vykonať následnú kontrolu sčítania týchto hlasov. [REDACTED] navrhol, aby všetci členovia komisie otvárali obálky, aby sa po ich otvorení pristúpilo k rozdeleniu hlasovacích lístkov na dve časti - starosta a poslanci a následne aby došlo k sčítaniu hlasov jednotlivých kandidátov. Predseda komisie s uvedeným návrhom nesúhlasil a obálky otváral on spolu s podpredsedom komisie, ktorí nahlas diktovali mená kandidátov a ostatní členovia komisie na papier robili čiarky k jednotlivým kandidátom. Žiadny z členov komisie však nevidel či prečítané meno kandidáta súhlasí so zakrúžkovaným menom kandidáta na hlasovacom lístku. Členom komisie však nebolo umožnené nahliadnuť do hlasovacích lístkov pre pokročilý čas ako to uviedol predseda komisie. Členovia komisie si pri podpisovaní zápisnice neuvedomili, že majú možnosť odmietnuť podpísať s uvedením dôvodu nepodpísania, čo by však nemalo vplyv na jej platnosť.

... Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona, čo však nebolo v danom prípade dodržané. Konanie predsedu a podpredsedu volebnej komisie sťažovateľ kvalifikuje ako hrubé a závažné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb, nakoľko došlo existujú dôvodné pochybnosti o výsledku volieb a o tom, či sú voľby a ich výsledky prejavom skutočnej vôle voličov. Sťažovateľ zastáva názor, že [REDAKOVANÉ] neoprávnene získal viac hlasov ako by reálne dostal, pokiaľ by došlo k zákonnému sčítaniu hlasov všetkými členmi komisie bez akejkoľvek zaujatosti voči sťažovateľovi zo strany predsedu a podpredsedu komisie.“

Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ navrhol vykonať dokazovanie vyžiadanim volebnej dokumentácie a prepočítaním odovzdaných hlasovacích lístkov, ako aj výsluchom svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ktorí sa ako členovia volebnej komisie zúčastnili priebehu a zisťovania výsledku volieb, a svedkyne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ktorá mala byť podľa tvrdenia sťažovateľa prítomná vo volebnej miestnosti pri sčítavaní hlasov ako zástupkyňa nezávislej kandidátky.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto o nej rozhodol:

„... ruší napadnutý výsledok volieb starostu obce Hrnčiarske Zalužany zo dňa 10. 11. 2018.“

Ústavný súd v záujme objektívneho posúdenia sťažnosti si ešte pred predbežným prerokovaním veci od obce Hrnčiarske Zalužany vyžiadala 27. novembra 2018 kompletnú volebnú dokumentáciu k voľbám starostu, z ktorej vyplýva, že zápisnica miestnej volebnej komisie o priebehu a výsledku volieb bola vlastnoručne podpísaná všetkými ôsmimi členmi volebnej komisie bez výhrad či námietok k jej obsahu.

Po prepočítaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu ústavný súd zistil, že v prospech jednotlivých kandidátov na starostu bol odovzdaný nasledujúci počet platných hlasovacích lístkov:

1. ██████████ – 0 hlasov,
2. ██████████ – 316 hlasov,
3. ██████████ – 20 hlasov,
4. ██████████ – 124 hlasov,
5. ██████████ – 7 hlasov.

V porovnaní s predloženou zápisnicou o priebehu a výsledku volieb ústavný súd zistil rozdiel v jednom platnom hlasovacom lístku odovzdanom kandidátovi pod poradovým č. 4 (██████████ – sťažovateľ). Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie sťažovateľ získal 123 platných hlasov, pričom podľa prepočítania uskutočneného ústavným súdom v skutočnosti získal 124 platných hlasov. Všetky hlasovacie lístky (124) odovzdané v prospech sťažovateľa boli vo volebnej dokumentácii riadne zapečatené a zoradené spolu s ostatnými platnými hlasovacími lístkami. Celkovo bolo vo voľbách starostu v obci Hrnčiarske Zalužany odovzdaných 471 hlasovacích lístkov, z ktorých bolo 467 vyhodnotených ako platných a 4 hlasovacie lístky boli vyhodnotené ako neplatné.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode.

Podľa § 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať údaje a dôkazy o tom, že sťažovateľ je oprávneným navrhovateľom podľa § 59

zákona o ústavnom súde; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde.

Podľa § 60 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinného v čase konania preskúmaných volieb (ďalej len „volebný zákon“) vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomní, okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa, členov a zapisovateľov volebných komisií vyšších stupňov, členov ich odborných sumarizačných útvarov a voličov, pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami.

Podľa § 27 ods. 2 volebného zákona zástupca nezávislého kandidáta má právo byť prítomný v priebehu volieb a sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti. Obec je povinná vo volebnej miestnosti vyčleniť pre zástupcov podľa prvej vety a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami osobitný priestor. Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania a sčítavania hlasov.

Podľa § 27 ods. 3 volebného zákona vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomné aj iné osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítavania hlasov. Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania, sčítavania hlasov alebo z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti.

Z citovaných ustanovení volebného zákona vyplýva, že zákon poskytuje dostatočný priestor počas celého priebehu volieb (od hlasovania až po sčítanie hlasov) pre širokú verejnú kontrolu sčítavania hlasov odovzdaných vo voľbách na účel dosiahnutia čo najvyššej miery ochrany výkonu aktívneho, ako aj pasívneho volebného práva, tak aby prejavená vôľa voličov vo voľbách nebola v procese sčítavania hlasov ohrozená.

Základným interpretačným pravidlom pre zákony upravujúce výkon politických práv je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd, ako aj jej výklad a aplikácia musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98). Nie je tomu inak ani pri voľbách do orgánov samosprávy obcí.

V zmysle judikatúry ústavného súdu vzťahujúcej sa k „volebným vadám“ môžu byť voľby spochybnené v zásade tromi spôsobmi, a to tým, že došlo k volebnej chybe (napr. nesprávnym sčítaním hlasov a inými číselnými omylmi), k volebnému deliktu (napr. úmyselne nesprávnym sčítaním alebo iným falšovaním výsledkov volieb počas ich priebehu) alebo k neprípustnému ovplyvňovaniu výsledku hlasovania (napr. nekalou volebnou súťažou a použitím zakázaných prostriedkov a spôsobov vedenia volebnej kampane). Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v konaní o volebných veciach namietané volebné vady neposudzuje podľa zásad správneho súdnictva, ale podľa zásad špecifických pre volebné súdnictvo. K zrušeniu výsledku volieb, resp. vyhláseniu volieb za neplatné ústavný súd pristupuje len vtedy, ak zistené volebné vady mohli mať reálne vplyv na celkové rozhodnutie voličov vo voľbách. Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných väd z hľadiska ich potenciálneho vplyvu na výsledok volieb.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je prostredníctvom tohto článku ústavy garantované, ústavný súd vníma ako právo všetkých občanov Slovenskej republiky (resp. v prípade volieb do orgánov samosprávy obcí a vyšších územných celkov aj cudzincov s trvalým pobytom na území obce, resp. vyššieho územného celku), ktorí dosiahli ústavou ustanovený vek, svojím hlasom odovzdaným vo voľbách spolurozhodovať na kreovaní personálneho zloženia voličmi priamo volených orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), ako aj možnosť uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého z voličmi priamo volených orgánov verejnej moci (pasívne volebné právo). Súčasťou ústavnej

ochrany podľa ustanovení čl. 30 ústavy jej aj ochrana rovnosti volebného práva, ktorá spočíva v garantovaní toho, aby každý volič disponoval pri voľbách rovnakým počtom hlasov a jeho hlas (hlasy) mal rovnakú váhu, ako hlasy ostatných voličov (m. m. PL. ÚS 110/07, PL. ÚS 6/2011, PL. ÚS 65/2014).

Pod zákonnosťou volieb do orgánov samosprávy obcí treba podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi, ktoré upravujú voľby do orgánov samosprávy obcí (m. m. PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť pritom v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavou garantovaného volebného práva a jeho princípov (m. m. PL. ÚS 21/94).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach o volebných sťažnostiach opakovane zdôrazňuje, že svoju právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatňuje len vtedy, ak zistí, že porušením zákona došlo k závažnému zásahu do slobodnej súťaže politických síl, ktorá tvorí integrálnu súčasť demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tejto právomoci ústavného súdu sa preto vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (m. m. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Nie každé porušenie zákona o voľbách teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel zákona o voľbách, ako aj na princípy vlastné demokratickému a právnemu štátu. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (m. m. PL. ÚS 73/07).

Vychádzajúc s dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že vo všeobecnosti musia byť k tomu, aby mohol vyhovieť volebnej sťažnosti, kumulatívne splnené tri predpoklady:

- zistenie protizákonnosti volieb, spočívajúce v porušení zákonov upravujúcich voľby,

- príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a výsledkami volieb, ktoré sa majú podľa návrhu sťažovateľa vyhlásiť za neplatné, resp. výsledok ktorých sa má podľa jeho návrhu zrušiť, a

- intenzita zistenej protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

V posudzovanej veci kľúčovým (a v podstate jediným) argumentom sťažovateľa je jeho tvrdenie o nezákonom postupe okrskovej volebnej komisie pri sčítaní hlasov, v dôsledku ktorého malo dôjsť k nesprávnemu sčítaniu hlasov voličov, čo mohlo spôsobiť iný výsledok volieb starostu v obci Hrnčiarske Zalužany.

Postup okrskovej (resp. miestnej) volebnej komisie pri otváraní obálok a sčítavaní hlasov voličov je upravený v § 183 volebného zákona, ktorý znie:

„Po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdeľuje hlasovacie lístky osobitne pre voľby do obecného zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce. Potom zisťuje počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby do obecného zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce. Výsledky uvádza v zápisnici o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku.“

Z citovaného textu § 183 volebného zákona vyplýva, že volebný zákon neupravuje „technické detaily“ postupu okrskovej (resp. miestnej) volebnej komisie pri sčítavaní hlasov. Zákon neukladá okrskovej (resp. miestnej) volebnej komisii povinnosť vykonať kontrolné prepočítanie hlasov alebo krížovú kontrolu sčítavania hlasov a ani spočítavanie (všetkých) hlasov súčasne všetkými členmi volebnej komisie. Je teda na autonómnom rozhodnutí volebnej komisie, ktorú treba považovať za špecifický orgán verejnej moci zriadený na základe zákona a vykonávajúci úlohy vo verejnom záujme (m. m. PL. ÚS 44/2014), aký postup a rozdelenie úloh medzi svojich členov si dohodne v súvislosti s plnením svojich zákonom ustanovených úloh, vrátane postupu pri sčítavaní hlasov.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre vo vzťahu k volebným komisiám už zdôraznil, že členovia volebnej komisie sú v zmysle zákona o voľbách považovaní za garanta ústavnosti a zákonnosti volieb vrátane objektivity prvotného sčítania hlasov. Delegačný princíp tvorby volebných komisií, z ktorého vychádza volebný zákon, garantuje, že každý z kandidátov má, resp. môže mať v každej volebnej komisii svojho zástupcu (resp. aspoň pozorovateľa), ktorý má možnosť dohliadať na zákonnosť činnosti ostatných členov volebnej komisie, resp. volebnej komisie ako celku. Delegačný princíp tvorby volebných komisií predurčuje rôznorodú politickú príslušnosť jej členov, ako aj ich odlišné sympatie k jednotlivým kandidátom na starostu obce, resp. poslancov obecného zastupiteľstva (m. m. PL. ÚS 35/2014), a tým zakladá mechanizmus vzájomnej kontroly vo vnútri volebnej komisie. Každý člen volebnej komisie má pritom zákonom garantované právo nepodpísať zápisnicu o výsledku volieb a súčasne v nej uviesť aj konkrétne výhrady proti postupu volebnej komisie, vrátane výhrad proti zistenému výsledku volieb (sčítaniu hlasov).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri posudzovaní hodnovernosti sťažnostnej argumentácie obsiahnutej vo volebných sťažnostiach pripisuje zásadný význam tomu, či zápisnicu o voľbách podpísali bez výhrad všetci členovia volebnej komisie. V tejto súvislosti sa napr. v uznesení sp. zn. PL. ÚS 33/2015 z 20. mája 2015 uvádza: „... *Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že nie je povolaný na rekonštrukciu postupu, resp. posúdenie práce okrskových volebných komisií, ak všetci členovia dotknutej okrskovej volebnej komisie a jej zapisovateľ/ka podpísali zápisnicu o hlasovaní a voľbách starostu obce bez jedinej výhrady, čím jednoznačne osvedčili výsledky dosiahnuté vo voľbách*“ (obdobne pozri m. m. tiež vec vedenú pod sp. zn. PL. ÚS 23/2015).

Ústavný súd v posudzovanej veci zistil, že zápisnicu o priebehu a výsledku volieb starostu obce Hrnčiarске Zalužany podpísali bez výhrad všetci členovia miestnej volebnej komisie, čo už samo osebe zakladá dostatočný dôvod na odmietnutie volebnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

Vo vzťahu k zisťovaniu protizákonnosti volieb ako primárneho predpokladu na vyhlásenie volieb za neplatné, resp. zrušenie výsledku volieb ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ vo vzťahu k nim tvrdenej protizákonnosti popísaného postupu volebnej

komisie či jej predsedu ani sám neuvádza žiadne konkrétne ustanovenie volebného zákona. Sťažovateľ iba konštatuje, že hlasy spočítavali len predseda a podpredseda volebnej komisie a že nedošlo ku kontrolnému prepočítaniu hlasov, pričom na tomto základe vyslovuje domnienku, že hlasy boli zle sčítané v prospech zvoleného starostu obce.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému nedostatku kontrolného prepočítania odovzdaných hlasov a jeho domnienkam o nesprávnom sčítaní hlasov ústavný súd popri poukaze na už citovaný text § 183 volebného zákona navyše odkazuje aj na svoje uznesenie sp. zn. PL. ÚS 33/2015 z 20. mája 2015, v ktorom k v zásade obdobnej sťažnostnej argumentácii uviedol, že z príslušných ustanovení volebného zákona (v tom čase išlo o zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov, pozn.) „... *explicitne nevyplýva ani povinnosť okrskových volebných komisií, aby pri sčítavaní hlasovacích lístkov došlo k ich kontrolnému prepočítaniu. Navyše, sťažovatelia vôbec netvrdia, ale iba predpokladajú, že neprekontrolovaním hlasovacích lístkov „mohli byť“ medzi hlasmi pre zvoleného kandidáta aj hlasy iných kandidátov, avšak podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu len nepodložené domnienky o nezákonnosti a neústavnosti volieb nepostačujú na rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by boli vyhlásené voľby za neplatné, resp. bol zrušený ich výsledok.*“. Citovaný text je v plnom rozsahu aplikovateľný aj na postup okrskových, resp. miestnych volebných komisií podľa súčasne platného a účinného volebného zákona.

Napriek dosiaľ uvedenému si ústavný súd, sledujúc poskytnutie materiálnej ochrany ústavou garantovaným právam sťažovateľa, v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal volebnú dokumentáciu a v súlade s návrhom sťažovateľa prepočítal hlasovacie lístky odovzdané pri voľbách starostu obce Hrnčiarske Zalužany. Na tomto základe ústavný súd zistil, že v prospech sťažovateľa bolo pri voľbách starostu konaných 10. novembra 2018 odovzdaných celkovo 124 platných hlasov, zatiaľ čo v prospech zvoleného starostu bolo platne odovzdaných 316 hlasov. Ani na základe kontrolného prepočítania hlasov teda ústavný súd nezistil žiadny dôvod na to, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vyhovieť návrhu sťažovateľa zrušiť napadnutý výsledok volieb starostu obce Hrnčiarske Zalužany.

Ústavný súd preto už pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2018